

MŪSŲ LIETUVA

São Paulo - Brasil - 1970 m. lapkričio - novembro 27 d.

LIETUVIŲ KATALIKŲ BENDRUOMENĖS CHORĄ,
ŠVENČIANTĮ TRISDEŠIMT KETV RTAŠIAS DARBO
METINES IR SAVO GLOBĖJOS ŠV. CECILIJOS ŠVĖNTĘ
«AUŠROS» CHORO VARDU NUOŠIRDŽIAI SVEIKINA
IR ILGIAUSIŲ METŲ LINKI

Jonas Kidykas, S. J.

«Aušros» choro dirigentas

PLACIAJAME PASAULYJE

VATIKANAS

Šv. Tėvas ką tik praėjusi ketvirtadienį išskrido ilgiausioji kelionė į Azijos misijų kraštus. Dalyvaus Filipinų bei Australijos vyskupų konferencijose, aplankys audrų nežmoniškai nusiaubtas sritis ir suteiks joms savo paramos. Be popiežiaus apsilankymas misijų kraštuose, kur katalikų yra tik mažas procentas ne katalikų jūre. Tikrai bus didelė paguoda ir katalikams ir jų misionieriams kunigams, broliams ir seserims. Juk jie metų metais darbuojasi visa širdimi ir visomis jėgomis sunkiausioje darbo ir gyvenimo aplinkybėje. Jie yra reikalingi Bažnyčios galvų reikimo bei pažinimo, patarimo ir paguodos. Lydėkim mes popiežių savo malda!

Popiežius Paulius VI išleido parėdymą, parėdymą, pagal kurį kardinolai sukakę 80 metų nebegalės dalyvauti na jo popiežiaus rinkimuose ir nei užimti vietos šv. Tėvo kurijoje. Turės užieisti vietas jaunesniems. Tokių virš 80 metų turinčių kardinolų dabar esą apie 25.

Juo pačiu parėdymu popiežius pataria visiems savo kurijos darbininkams kardinolams sukakus 75 metus amžiaus atsisakyti savo užimamų pareigų. Kiekvieno kardinolo atsisakymą popiežius persvarstysias ir arba priimsias, arba paprašysias ir toliau eiti tas pareigas.

Popiežius Paulius VI dabar yra 73 metų amžiaus. Romoje sklinda gandas, kad ir jis, sulaukęs 75 metų, atsisakysias popiežiaus sosto ir jį užleisias jaunesniam. Ki šiol tik vienas — popiežius Celsinas penktasis — tryliktame šimtetyje buvo atsisakęs savo pareigų.

PAKISTANAS

Visas pasaulis pasibovė siųsti gausią pagalbą didžiausios šitą šimtmetį audros, nusiaubusios Rytinio Pakistano pajūrį ir salas. Bet valdžios nelankstumas, biurokratizmas labai trukdo tą pagalbą išdalyti bada kenčiantiems milijonams žmonių. Ir dėl tokio valdžios nerangumo ir užsispyrimo miršta šimtai žmonių, nesilaikdami duonos kąnelio ar reikalingų vaistų.

VIRŠ MILIJONO ŽUVUSIŲ

Apskaičiuojama, kad Pakistane audra užmušė ar paskandino virš milijono žmonių. Kai kuriose pajūrio įlankose matomi kalneliai išpurtusių, apipuvusių, šunų ir žuvų apgražtų lavonų. Iš tų lavonų kyla ne tik baisus kvapas, bet ir maras bei kitos ligos.

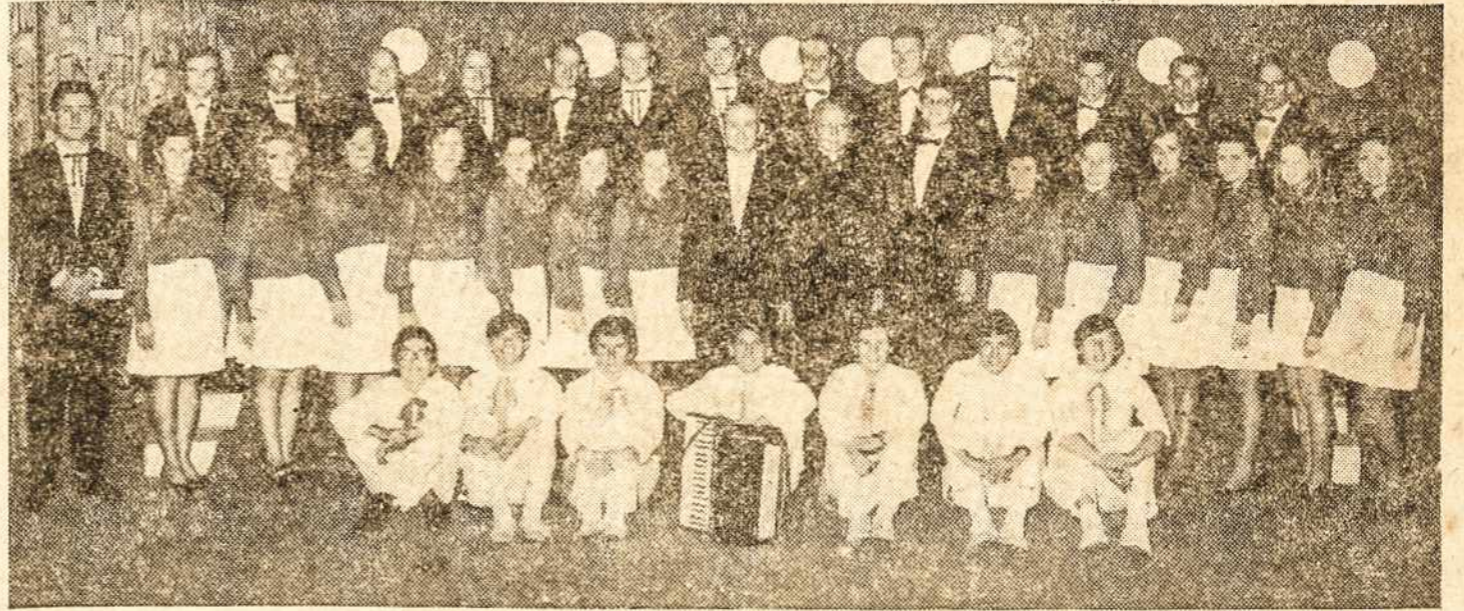
Neiškenčiame ta proga nepranešę savo skaitytojams panašaus biurokratizmo čia pat S. Paulyje. Čia yra viena mergina, kuri negali vaikščioti. Jai reikalinga kėdė su ratukais. Tada ji galėtų ponomus ir kiemą judėti ir pasidaruoti. Tai «Mūsų Lietuvos» apie tai patyrė Čikagoje p. . . Kuliešius, jis ir pė. O. Joteikaitė pasiuntė miršos Kuliešienės važinėjančią kėdę Siuntė oro paštu. Sumokėjo bene 60 dolerių vien už pasiuntimą. Bet čia muiinė kėdės neišduoda. Jau pora mėnesių kai kėdė guli mutinėje. Reikalauja 600 kruzeirų multo. Buvo kreiptasi į aukštus valdininkus, į ministeriją. Kėdės neduoda be multo. O ligoniai mergaitė negali ja naudotis ir negali čia pat nusipirkti brazilškos kėdės. Ot ir šelpk, ir siųsk dovanas iš Amerikos Brazilijon vargstančiam žmogui! Labai gaila, kad tokie nežmoniški dalykai gali atsitikti save katalikišku vadinančiame krašte.

SOV. RUSIJA

Po keturių metų Sovietų Rusija ir komunistinė Kinija atnaujino diplomatinis ryšius. Maskvon jau atvyko naujasis Kinijos ambasadorius Liu Hsin-tuan.

JUNGTINĖS TAUTOS

Ir šiemet bandyta įvesti Jungtines tautas komunistinę Kiniją. Pasiūlė didelę jų draugę Albaniją. Nors balsuojant. Šį kartą balsuotojai dar atmetė pasiūlymą, kadangi jam pravesiti reikėjo dviejų trečdalių atstovų balsų. Tų Kinija šį kartą negavo. Bet yra gana tikra, kad kitais metais ji tiek gaus. Juk viena po kitos Vakarų valstybės pradėjo pripažinti Komunistinę Kiniją, su ja užmezginėti prekybos santykius.

SIO «MŪSŲ LIETUVOS» NUMERIO GARBĖS LEIDĖJAS YRA LIET. R. KAT. BENDRUOMENĖS CHORAS

(Nuotrauka daryta paskutinio koncerto metu)

Neseniai choras turėjo labai gražų, daug klausytojų sutraukusį koncertą, paskui išvyką į Santos. Dabar Bendruomenės choras švenčia savo globėjos Šv. Cecilijos šventę ir 34 metų gyvavimo sukaktį. Šventė prasidės šį sekmadienį šv. mišiomis 11 valandą. Po mišių, apie 13 val. bus šeiminė choro su savo tėvais bei rėmėjais vaišės.

«Mūsų Lietuvos» Administracija Bendruomenės chorui yra ypač dėkinga už ne pirmą tokia gausią paramą ir linki jam sėkmingai ir toliau džiuginti mus ir kitataučius gražiomis lietuviškomis dainomis ir giesmėmis!

"Mūsų Lietuvos" Administracija.

LAISKŲ LIETUVIAMS» STR. IPSNIO KONKURSAUS

Skeibiame konkursą parašyti «Laiškų Lietuviams» žurnalui tinkamą straipsnį. Straipsnis turi būti ne ilgesnis kaip 3000 žodžių, pasirašytas slapyvardžiu ir, įdėjus autoriaus pavardę bei adresą užklijuotame vokelyje, atsiųstas redakcijai iki 1971 metų vasario mėn. 16 dienos konkurse gali dalyvauti visi — ir vyresnieji, ir jauni. Skiriamos keturios premijos: I — 100 dol., II — 75 dol., III — 50 dol., IV — 25 dol. Konkursui parinktos šios temos:

1. Ko aš laikiu iš religijos?
2. Ar mūsų moralė kyla, ar smunka?
3. Kas mūsų spaudoje girtina ir kas peiktina?
4. Dabartinio mūsų jaunimo charakteristika.
5. Antrajam Jaunimo Kongresui ruošiantis:
  - a. Kongreso programa, jos tygis ir kokio amžiaus jaunimui taikoma.
  - b. Koks turėtų būti pagrindinis kongreso aspektas: akademinis, kultūrinis, socialinis, politinis?
  - c. Kaip sudominti jaunimą kongresu, kokios turėtų būti paskaitų temos, kokio pobūdžio links moji dalis?

Kiekvienas konkurso dalyvis gali rašyti kelias temas ir laimėti kelias premijas. Konkursui atsiųsti straipsniai tampa redakcijos nuosavybe. Nepremijuoti ir nespausdinti straipsniai bus grąžinami. Premijos bus įteiktos «L. L.» metiniame parengime 1971 metais kovo mėnesio 27 dieną Jaunimo Centre. Mecenatus ir vertinimo komisiją paskelbsime vėliau.

Teologinis issivadavimas Rusijoje jau prasidėjo

DRĄSUS AMALRIKO ŽODIS TEISME

MASKVA. — Nors sovietų autoriaus Amalriko teismas vyko be pašalinių asmenų, net ir jo žmona tik į pabaigą buvo įleista, bet jau žinomos kai kurios smulkmenos. Vyrai, kurie sugeba parašyti tokias drąsias knygas, kad prišaukia Sovietų Sąjungos žlugimą, turi drąsus ir teisme

pasakyti, kas režimui nemaloni. Amalrikas, kuris gavo 3 metus kalėjimo, teisėjams pasakė, kad jei viduramžių raganų ugninimus galima pavadioti tam tikrų asmenų religiniu fanatizmu, tai tas, kas darosi šiandien Rusijoje, galima irgi panašiai pasakyti. So vietinis režimas taip pat fa-

natiškai bijo naujų idėjų, biurokratinė valdančioji viršūnė dreba dėl savo sosto. Jo teismas kaip pats autorius sako, yra niekas daugiau kaip noras bauginti žmones, «Tačiau ideologinio išsivadavimo eiga Rusijoje jau prasidėjo ir jos niekas nesustaikys, užsukto rato atgal nepasuks. Man atrodo, kad svarbiausia reikia nusimesti nuo širdies praeities klaidų sunkumą ir nebijoti kritikos, bet ne siekti tik garbinimo ir šlovinimo.

Aš manau, kad esu didesnis patriotas už tuos, kurie garsiai šaukta apie tėvynės meilę, bet iš tikrųjų myli tik savo privilegijas».

Amalrikas teisiamas už knygą «Ar Sovietų Sąjunga išsilaikys iki 1984 metų?»

Su juo buvo karu teisiamas ir inžinierius Leonas Ubožko, kad platino Amalriko atviro laiško kopijas ir kad pas jį rado italų jaunuolių atsisaukimą apie persekiojamus sovietų intelektualus. Jis taip pat gavo trejus metus

Lapkričio 30 d. sueina a. a. KAZIO VOSYLIAUS mirties metinės. Ta proga Tėvas Jonas Kidykas atlaikė mišias jo paties namuose, Campinas.

Lietuviu Jaunimas Pasaulyje

Vasario 16 gimnazija Vokietijoje šiais metais turi 6 mokinius iš kitų kraštų: iš Šiaurės ir Pietų Amerikos. Viena iš jų yra 12 metų Birutė Motiejūnaitė iš Los Angeles, kurios sesuo Ramunė studijuoja meną Paryžiuje. Iš viso gimnaziją lanko apie 90 lietuvių vaikų. Įdomu, kad vengrų gimnazijoje Vokietijoje yra apie 100 mokinių iš Šiaurės Amerikos ir apie 300 iš Vokietijos. Lietuviai tikisi kasmet daugiau mokinių pritraukti iš toliau į Vasario 16-tąją.

Čikagoje skautai numato įdomią rudens ir žiemos programą: jaunesniųjų vadovų iškylą, skautišką varžybą, pašalymą, skautišką žiemos iškylą, skautišką išstovyklą, ypatingą kelionę su valgiu, rastu gamtoje.

Mažųjų vaikų varžybų šventėje Čikagoje buvo įvairūs žaidimai. Lietuvių kalbai lavinti sudėti raidės, kad išėtų žodžiai. Taip pat ir įvairūs linksmi žaidimai: maišuose bėgimo lenktynės, vandens permėšimas ir kiti.

Dienraštyje «Draugas» aprašyta Nekų šeima, gyvenanti prie Michigano ežero netoli Čikagos. Jaunesnysis sūnus Jonas domisi biologija, tikisi būti gydytoju, o vyresnysis

Andrius domisi mechanika. Nors toje vietovėje lietuvių visai nėra, abu seka lietuvių spaudą ir gražiai lietuviškai kalba.

Perkūno vardu pavadintoje skautų ir skautėlių stovykloje rytiniame JAV pakrastyje dalyvavo 340 stovyklautojų. Tai šešiolikta tokia stovykla, apimanti lietuvių vaikus nuo Washingtono iki Bostono.

Vienoje lietuvių vaikų stovykloje mergaitė pasiuntė laišką namo rašydama: «Aš valgau pietus su musėmis.» Motina labai išsigando, kol sužinojo, kad mergaitė būrelis, kuriam dukteris priklausė, vadinas «Musės.»

Pereinama iš jaunesniųjų mergaičių būrelio į vyresniųjų. 16 metų Gailė Jucėnaitė tas ypatingas apeigas aprašo vienos stovyklos laikraštelyje: «Sirdis labai plakė ir mintys skraidė po visą dangų. Devas buvo labai arti. Susijungiau su savo sesem ir jutau, kad jų niekad nepaliksiu ir jos nepalies manęs. Jaučiau kažkokią amžiną meilę ir viltį.»

JAV bėse veikia 42 lituanistinės mokyklos su 3025 mokiniais ir 229 mokytojais. Vaikų darželių yra 19.

Los Angeles ateitininkų stovykloje, šalia pramoginės programos, buvo ir diskusijos: katalikiškumas, ateitininkų kultūrinė veikla, kas yra organizacija, kas yra geras organizacijos narys, mūsų žymesnieji ateitininkai, naujoji moralė, asmenybės vystymasis ir pašalinės įtakos, nihilizmas Amerikos jaunime, apatija ir angažavimas ir kitos.

San Pauliškio inž. Guigos vadovaujama Caracas, Venesuelos, lietuvių tautinių šokių grupė neseniai šoko Maracay mieste, antrą kartą ta Vegas naujosios bažnyčios atidarymo progą — bažnyčia žemės drebėjimo sugriauta ir yra toje pačioje aikštėje, kurioje yra sv. Kazimiero lietuvių centras, ir trečią kartą visų tautybių tautinių šokių šventėje Hotel Avila, Caracase.

Iš moksle pasižymėjusių lietuvių: Eglė Asevičiūtė, mėgstanti skulptūrą, dalyvaujanti tautinių šokių grupėje ir skautėlių vadovė, laimėjusi gražuoless varžybas, baigė Humberstide Collegiate Institute Kanadoje. Laimutė Starkutė Omaha, JAV baigė mokslus ir sušėjo dalyvauti lietuvių chore, skautuose, o mokykloje dramose, operose ir chore. E. Daniliūnas, lankęs Tėvų Pranciškonų gimnaziją, JAV, baigė inžinieriaus mokslus Kanadoje.

Philadelphijoje JAV, veikia 9 skyriai lituanistinėje mokykloje ir vaikų darželis. Clevelando mokyklėlėje įvestos religinės pamokos, kad vaikai būtų lietuviškai ruošiami Komunistų ir sutvirtinimo sakramentui. Los Angeles lituanistinę mokyklą lanko 107 mokiniai (mieste yra 600 lietuvių šeimų). Clevelando li-

tuanistinę mokyklą vaikai atvyksta 45 kilometrų spinduliu, į Los Angeles — iki 150 kilometrų, Bostono — 80.

Draugo praveštame rašinių konkurse vaikams ir jauniui buvo numatytos šios mintys: Lietuvių rašytojas kurį daugiausiai mėgstu; Lietuviškoji knyga, kurią skaičiau antra kartą; Kuo galiu padėti Lietuvai; Ką aš žinau apie Lietuvą.

Mocos lituanistinėje mokykloje buvo užduoti rašiniai apie Lietuvą, iš mergaičių užrašinių laiško gavo Sofija Žūtautaitė, o iš berniukų dovaną Edvardas Paleckis.

Toronte, Kanadoje, yra iš viso apie 500 tautinių šokių grupių, kuriose dalyvauja apie 12.000 asmenų.

Neseniai baltiečių tautinių šokių šventėje pasirodė latviai, estai ir lietuviai, latvių kanklių ansamblis ir jaunimo chorai. Šventė įvyko prie New Yorko.

Bostone įsteigtas Lietuvių Jaunimo Informacijos centras kuris biuleteniu pranešinėja apie jaunimo veiklą, renka žinias ir veda jaunimo statistiką. Vedėjas — Gintaras Karosas.

Argentinos lietuvių jaunimas ruošiasi Antrajam Pasaulio Lietuvių Kongresui 1972 metais. Sudarytas komitetas su pirmininku Jurgiu Brazaičiu, buvusiu S. Paulyje studijų savaitėje 1968 metais. Ruošiama Argentinos jaunimo studijų savaitė.

Rimas Gylis Syracuse mieste, JAV, laimėjo pirmą vietą

varžybose, nupiešdamas idėmiausią vaikams taikytą plakatą, kad atsargiai eitų gatvę.

Lietuvos Vyčių seime, kuriame dalyvauja jau trečioji ir ketvirtos kartos lietuvių iškilmingai buvo iškabinta užrašas: «Garbinga mūsų lietuviškoji kilmė.» Organizacija turi skyrius įvairiose JAV vietose.

Kun. Alfonsas Bernatonis vieši JAV bėse, rinkdamas aukų Vasario 16 gimnazijos bendruobūčio statybai. Bendrobutis labai reikalingas, nes pilis, kurioje vaikai dabar gyvena, labai sena. Pirmojo naujojo pastato statybai prisidėjo ir Brazilijos lietuviai.

Jauniausias Lietuvių Žurnalų sąjungos narys yra 18 metų Robertas Selenis iš Detroito, bendradarbiaujantis Drauge, Dirvoje, Naujienose, Skautų Aido, Lietuvos Balso radijo programoje, Gimnazijoje mokėsi žurnalistikos ir redagavo laikraštį. Šalia skautų, dalyvauja tautinių šokių grupėje, lietuvių jaunimo chore, vaidinimuose ir sporto rinktinėje.

Kanados lietuvių dienoje spalio 9–11 dienomis dalyvavo 1,100 lietuvių, pusė jų jaunimo mieste, kuriame vyko ši šventė, tėra 90 lietuviškų šeimų.

Devynių metų Rūta Žemaitė iš Worcesterio, Jungtinių Amerikos valstybių, apie stovyklą rašo: «Aš mėgstu stovyklauti, nes mes turim daug sporto ir kalbame lietuviškai. Aš labai myliu stovyklauti.»

Liepsnos ir Apmaudo Asočiai

JURGIS GLAUDA
PREMIJUOTAS ROMANAS
(Tęsinys)

Sakmė apie pogromą. Metraštis apie liepsną. Diežiule pasaulio kančia jis giedojo, ir širdimis juntame liepsną. Bialikas netinka dialektiniam metodui, jo nėra mūsų knygynuose. Jo dabar niekur nerasi, bet jis amžinas. Kaip senieji pramatė Jeruzalės žūtį, taip jis pramatė hitlerinės dienas...

Jis sustojo kalbėti. Kalvelės atslaitėje jam buvo nepatogu stovėti su įkypom kojoms.

— Nėra mitų, mielas, nėra. Viskas yra realybė. Dabartis tai tik mito palyda. Esėjų rutulius rado beduinai dykumos olose. Iš jų išskaito, kad kas atrodė mitu, buvo realybė. Esėjų rutuliai išliko moio asočiuose du tūkstančius metų. Ir papirusų žodžiai pavirto liepsna.

— Aš stverčiau Šapirą už alkūnės. Staiga visas tas abstraktizmas susiurpdė mane naujai pažustu realumu. Mintis dar buvo baidi, nekonkrečiuota, bet jau stambi savo apmatais.

— Prieš du tūkstančius metų prašyti žodžiai tampa liepsna — aš pakartočiau savo minties embrioną. — Ar jūs žinote, drauge Šapira, kad dabar daug mūsų rašytojų, kurių nespaudina, laiko savo raštus stalčiuose. Ar tai nepriylgsta esėjų raštams asočiuose?

Jis, aišku, nesugavo savo minties embriono. Jis pažūrėjo į mane su gailėsčiu kad aš vis nesuvokiū atsiskleidžiančios poeto Bialiko misijos. Jis buvo tikras, kad aš sukaustytas savo būdo, politinio treniravimo. Jam buvo gaila manęs.

Aš, norėdamas jį įtikinti, kad kažkas nauja atsiskleidžia mano dvasioje, pamojau ranka link jau dingusio saulėlydžio.

— Tas saulelydis, — aš iššvokščiau, — aprašytas esėjų papirusuose, būtų mums misterija ir didybė.

— Taip, — sutiko senis. — Esėjų rašte jis skambėtų diėbe.

— Toks liūdnas, toks šaltas, toks tolimas' — aš pasakiau

— Cvirkos rašte jis — tik beletristika, — atsakė Šapira.

KEISTAS MECHANIKAS

Man beinant skveru pro išsilaisvinimo nuo hitierinių okupantų paminklą, kur dar tebeliepsnojo margumynas, išvydau, kad jaunas juodbruvys atspaudė keliu apžergęs dviratį, sustojo prie raštinės gonkų, nusipėstino ir atrėmė dviratį į tu rėklus...

Jis apsidairė, sustojo akimis ant aguonų ir kitų želmenų ir įsmuko vidun pro raštinės duris. Aš atsekiau paskui jį.

Raikūnas jau pamatė atvykėlį.

— Kuo galiu padėti sveikuliukui? — paklausė pirmininkas.

Tai buvo įprastas Raikūno kreipinys. Perdė tai nužemintas, bet jis tuo didžiavosi. Kad ir pirmininkas, o kiekvienam siūlosi padėti.

Tarpusavė apžiūra truko gal akimojį.

Dabar aš pamačiau, kad atvykėlio veide buvo kažkoks veržlumas. Tokio veržlumo kolūkietyje retai rasi: Darbai nualina veido odą, bet dar labiau veido nuotaiką. Baikausko veide buvo veržlumas, bet toks tuščias, polėkiškas, lyg peteliškės sparneliai. Čia gi atsibrovėlio veržlumas savo tipu priminė man Dareikos akių plyšelius. Ir nesuvokiama jų paslaptis. O lieka jausmas kad slapukas jaučiasi pranašesnis už tave.

— Ieškau darbo, — pasisakė atvykėlis. — Tur būt kalbu su draugu pirmininku?

Balselis buvo skystokas, bet tonas gana drąsus, nesvyruojantis, lyg jau ir pasakytų: duosi darbo — ačiū, neduosi — sudiev.

Smalsumas Raikūno veide dingo, padėtis jam pšaiškėjo. Daug tokių nenuosėdų ir dykaduonių kandidatų į pavalkštini kus vaikiojasi po kolūkius, vis sakydamies, kad darbo knygelę pametęs arba kur užmiršęs.

— Taip, aš kolūkio pirmininkas, — prisistatė Raikūnas. — O kas liečia darbo gavimą, baigta. — Darbo jėgos trūkumo nenujaučiame.

— MTS mažiau yra tolokai, — žinovo tonu pasakė išibrovėlis, — vietoje neturite.

— MTS turime rajone, — atsakė Raikūnas su tam tikru nekantrumu. — Esame per maži, kad turėtume savo stotį.

— Matai, — pasakė juodbruvys, — aš esu emeesininkas. Mechanikas ūkio padargų liaižoje. Kuliamosios, sėjamosios, zig zagai, viskas tai mano linijoje. Leiskite, ir išmontuosiu. O kai sudėsiu, dirbs geriau. Arba duokite neveikiančią, sugadintą, išbrokytą. Garantuoju, dirbs kaip nauja. Dėlto ir paklausiau, ar MTS arti? Žinau, kad kol MTS prisišauki, darbo laikas nueina. (B. D.)

"NOSSA LITUANIA"

Rua Juatindiba, 20
Caixa Postal 4421
São Paulo, E.S.P.
Tel.: 273-03-38

LIETUVIŠKOS MINTIES SAVAITRAŠTIS

Direktor responsável: Dr. José Ferreira Carrato

Redator: JONAS KIDYKĀS

Administr.: JONAS BRUŽIKAS

PRENUMERATOS KAINA METAMS: N Cr. \$ 20,00 visoje
Amerikoje. GARBĖS PRENUMERATA N Cr. \$ 100,00 P.
Paskiro Nr. Kaina Cr. \$ 40

SKELBIMAI: pirmame puslapyje N Cr. \$ 40,00 paskutiniajame
N Cr. \$ 20,00. viduriniuose puslapiuose N Cr. 15,00
Ilgalaikiams skelbimams daroma nuolaida.

Stripsnius ir korespondencijas redakcija taisyti per tvarko savo nu-
žiūra. Nenaudoti raštai gražinami tik autoriui prašant. Pavarde pasira-
šyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos ir leidėjų nuomonę. Už skel-
bimų turinį redakcija neatsako.

Ir buvo ir nebuvo

Jonas sako:

«Jei aš keletą metų taip sunkiai uždirdamais dolerius
jėl aš išleidžiu tarp pusantro ir dviejų tūkstančių tėvynėn po
40 etų parvažiuoti, tai aš noriu pamatyti savo tėviškę, kur
gimiau aš, susitikti su savo giminėmis ten kur jie gyve-
na, dirbuoju si. Noriu aplankyti savo tėvų kapus, noriu ir pla-
čiau po Lietuvą pasivažinėti, o ne tik penkias dienas Vil-
niuje praturpėti.»

Petras sako:

«Kai prašiau vizos vykti Lietuvon, tai klausiau Rusijos
konsulo, ar bus galima aplankyti brolių ir seseris kaime. Atsa-
kė, jog su tuo susitvarkysite vietoje, t. y. Vilniun nuvykę.
Na, ir kaip susitvarkėme? Neleido niekur iš Vilniaus išva-
žiuoti. Giminės turėjo pas mus į Vilnių atvažiuoti.»

Povilas sako:

«Mes išbuvom Lietuvoje virš mėnesio. Bet visą laiką
Vilniuje. Norėjom nuvažiuoti tėviškėn. Tai giminės pa-
darė duoti prašymą ministerijai, kuri, sako, gal ir leis. Bet prašy-
me surašykite visas vietas, kurias norit aplankyti. Ir dar bū-
tinai pridėkit Maskvą, na gal ir Trakus». Taip ir padarėm.
Ir ką gavau? Ugi gaunu leidimą nuvažiuoti Maskvon ir į Tra-
kus. Niekur kitur. Ne į tėviškę. Nuėjau pats į ministeriją pra-
šyti. Lietuvis valdininkas klausėsi mūsų prašymo. Stengėsi
patarnauti. Skambino kažkokiam aukštesniam viršininkui,
kalbėdamas rusiškai (aš suprantu rusiškai) bet atsakymas bu-
vo «NET». Neleidžia vykti tėviškėn ir gana. Kumščius
gniaučiau kišenėje ir siūstau siutau iš pykčio. Štai tokią ilgą
kelionę atlikau, pinigą išleidau, atkeliavau tartum į tėviškės
prieangį, bet nevalia įeiti į namus!»

Ona pasakoja:

«Mums neleido niekur išvykti iš Vilniaus. Bet buvo kita
ekskursija, raudonųjų lietuvių iš Amerikos, Kanados, Brazilij-
jos. Tai juos pavežėjo po Lietuvą. Net į Klaipėdą juos nu-
gabeno.»

Susitikau kitus Lietuvos lankytojus Vilniuje. Pasiskun-
džiau, kad man neleidžia vykti pas senokus tėvus. Sako
man: «Nebūk durna, pasisamdyk taksį ir dumk, niekam nie-
ko nesakiusi. Nuvažiuos, parvažiuos ir niekas nežinos. Mes
taip padarėme. Neleido, o nuvažiavome.» Neturėjau drąsos
taip padaryti, kad nebūtų bėdos giminėms. O dar sako, jei
pagautų šitaip nežiniom iš Vilniaus išvažiavus, tai per 24 va-
landas išvaro iš Lietuvos.

Pasakoja kita apysenė moteris. Ne iš raudonųjų. Be-
veik davatka. Jai leido pabūti kaime, gimtuosiuose namuose
ir net pernaktoti. Reikėjo imti taksį, pristatė ir paįdovą,
kurs nuolat, kaip šešėlis sekė kiekvieną mano žingsnį. Bu-
vo sunku surasti progą net su savo vyru «ant keturių akių
pasikalbėti». Vis tas šn pas mus sekiojo ir klausėsi, ką mes
kalbame.

Kitas, mokytojas, Petras, išdrįso ir slaptai nuvyko gan to-
li nuo Vilniaus, pasisamdydamas taksį. Kai grįžo, jo dėdė atlydė
jo atgal Vilniun, ir atleido taksistą, pasakė man: «Brolau,
brolau, kaip aš išsigandau, kai pamačiau tave su tuo moto-
ristu atvažiuojantį. Juk tai bjaurus šnipas ir skundikas!» Ir
tada aš prisiminiau, kaip jis kelionės metu man peikė sovie-
tų valdžią Lietuvoje, matyti norėjo išvilioti iš manęs kokį
žodį prieš komunistus. Bet aš tylėjau, nudaviau, kad nesu-
praštu, ką jis ten porina. Supratau, kad nori mane iškvosti».

Tokių tai pasakojimų teko išgirsti ir pasiskaityti. Būtų
galima ir daugiau panašių papasakojimų prirašyti, bet jie vi-

Halina Didžiulytė Mošinskienė

Ispėjimas visiems tėvams ir motinoms

Prieš keletą dienų teko iš-
girsti televiziją, kad Bauru
mieste buvo pagrobta 9 metų
mergytė, žaidusi gatvėje prie
savo namų. Visa policija su-
kelta, pėdsakams ir «sekves-
truotam» kūdikiui rasti. Re-
zultatai buvo paskelbti 16 d-
š, m. — mergytės lavonas
rastas baisiame dekompozici-
jos stovyje kažkokiuose tuš-
čiuose namuose, skirtuose par-
davimui. Mergytė buvo žiau-
riausiu būdu nužudyta. Nes-
varbu nei vardas, nei pavardė,
bet tai yra įspėjimas vi-
siems tėvams, kurie turi ma-
žamečius vaikus, kad negali-
ma palikti jų vienu be prie-
žiūros, ir be to reikia įskie-
pyti šiuos pagrindinius «įsa-
kymus»: Niekada neįsileisti į
kalbą su jokia svetimu nepa-
žistam asmeniu, ar tai būtų
vyras ar moteris. Nesileisti
įprašomiems parodyti gėvę,
namą ar kt. Gink, Dieve, ne-
priimti jokių dovanų nei pinigais,
nei saldinais, nei pa-
čiomis brangiausiomis dova-
nelėmis. Bet kokiam panašiam
tipui pasirodžius, tuoj
pat pasikviesti motiną, tėvą,
močiutę ar senelį, kas būtų
iš vyresniųjų namie.

Jei asmuo yra niekuo ne-

kaltas, jis palauks, sulaukęs
žinių padėkos ir nuėis. Bet ir
čia tėvams reikia atkreipti
dėmesį — «Kodėl individas
kreipiasi į vaikus?» — Juk
vietini papročiu, bet kas no-
rįs, kalbėtis su «šeimininkais»
pirmiausia ploja prie vartelių
prašydamas leidimo. Su šituo
papročiu buvau supažindinta
tik atvykusi į Braziliją 1947
m., kai teko gilioje provinci-
joje. Mūsų sodyba tebuvo vie-
los tvora aptverta, du įbesti
basliai rodė «įėjimą». Bet, per
tuos du baslius niekas neturė-
jo teisės peržengti, iš anksto
nepaplojęs rankomis. Jei įei-
tų be ženklų, turi teisę į jį
šauti, kaip į «šibrovėlį» į so-
dybą.

Aišku, S. Paulo didmiestyje
šis paprotys jau nyksta. Gy-
ventojų apartamentuose pasie-
kia skambutis. Rezidenciniuo-
se kvartaluose, namai irgi
prie vartelių turi skambučių
spurgutį. Tačiau, vaikai grįžę
iš mokyklų, dažniausiai gat-
vėje, ar prie namų vartų su-
statinka su savo draugais...

Dar yra didesnis pavojus —
ypač paauglėms mergaitėms,
kurios grįžta iš mokyklų va-
karinius kursus lankydamos.

si į viens kitą panašūs. Idomu gal dar ir tai, kad ne visi ir
komunistų draugai gauna leidimus nuvykti iš Vilniaus į savo
tėviškes. Pora tokių raudonų skundėsi parvažiavę, kad Vil-
niuje prabuvo tik penkias dienas, Maskvoj bene tris, o Ry-
goje net 10 dienų turėjo laukti laivo. Bet negalėjo laukti jo
Vilniuje! «Kas man ta Ryga? Kas man Maskva? Štai tau ir
laisvė».

Taigi, taigi, — štai tau ir laisvė! Negali nuvažiuoti net
savo gimtųjų namų aplankyti! Taip ir veržiasi klausimai gal-
von, ką tie komunistai ten taip labai slepia? Ką jie bijo pa-
rodyti? Juk kad ir mūsų Brazilija, ar Argentina, turi gana
vargų, biogų kelių, būsnų, badaujančių žmonių, daug elgetų.
Bet kai užsieniečiai čia atvažiuoja, niekas nedraudžia jiems
važiuoti iš S. Paulo, ar iš Rio de Janeiro į krašto gilumą ir
viską pamatyti, ką tik nori.

Ir policija ar šnipai jų nesekioja. Juk nė
caro laikais darbo žmonių žandarai visą laiką nesekiavo
ir neprausdavo važinėti, kur kas norėjo. Tai ko turi dabar
komunistai bijoti ar gėdytis parodyti, kai viskas yra pas-
juos labai gera, viskas modernu, jei žmonės yra jų valdžia
taip labai patenkinti, kaip rašo «Gimtasis Kraštas» ir kita
komunistų spauda? Kas nors turi būti tikrai labai negera,
jei komunistiniai Lietuvos viešpačiai taip labai bijo, kad už-
sieniečiai nepamatytų krašto gilumos. Jie nepagalvoja, kad
šitai nustato prieš save ir iš užsienio atvykusius, ir pačius
Lietuvoje esančius gimines, kurie dirbė miršta, kad negali
savo mylimųjų pasikviesti į savo namus ir su jais ilgus lai-
ką pasisvečiuoti, išsikalbėti.

Ir dar ką pastebėjo Lietuvos lankytojai, tai kad prie ki-
tų visi tik giria Lietuvos dabartinį gyvenimą, tik džiaugiasi.
Bet kai gauna progą pabūti su savo svečiu viens su vienu,
tada ima atvirai skųstis ir trūkumais, ir laisvės suvaržy-
mais ir bedievinimu ir visais kitais dalykais. Tai parodo,
kad ten žmonės net viens kito bijo, kad neįskųstų ir todėl
atsargiai kalbasi. Tame garsiajame užsieniečiams apgyven-
dinti skirtame Vilniaus viešbutyje irgi nedrįsta garsiai ir at-
virai kalbėtis, nes yra įsitikinę, kad jame yra paslėpti mikro-
fonai ir jų pasikalbėjimai įrašomi juostelėse, norėdami nu-
širdžiai pasikalbėti, prašo eiti miestan pasivaikščioti, ir be-
vaikščiodami atvirai kalbasi.

Ponai Lietuvos pavergėjai ir jūsų garbintojai, iki jūs ši
taip elgiatės su užsienio žmonėmis, nesistebėkit, kad mes
netikim jūsų skelbiamu krašto gerovės klostėjimu ir laisve-
jei jūs kada nors leisite visiems kas nori Lietuvon atvykti,
ir jon atvykus apsigyventi pas gimines ar kur tik nori pa-
tys ar jų broliai sesers svečiuotis, ne tik penkias dienas Vil-
niuje pamurksoti, bet visur pasivažinėti, tada mes pakeisim
savo nuomonę. O dabar kaip yra, tai šapilankę Lietuvoje
esi joje ir buvęs ir nebuves!

Man ne kartą teko važ-
autobusu apie 11,30 val. va-
karo, kai visas būris jaunų
gimnaziečių ir gimnazistų na-
mo grįžta. Ir net pasiurpda-
vau, kai matydavau tas ja-
unas mergaites išlipant kokio
tamsaus skersgatvio kampe ir
skubančias namo... Nejauku
ir kai jauni studentai vyrukai
turi naktimis «baladotis» na-
mo, bet vyras vyrų lieka; Ta-
čiau mergaites reikia saugo-
ti kaip «akies lėliukę». Aš
specialiai noriu atkreipti LIE-
TUVIŲ ŠEIMŲ DĖMESI!

Lietuviai vaikai švelnūs,
mandagūs, gal net nedrąsūs...
Kiti gal ir daugiau į bendrą
tautos mišią pasinešę, bet tu
ri perimtą iš tėvų tą dailų ir
tradicinį mandagumą, kuris
tuoj pat juos išskiria. O koks
nors degeneratas tik ir ieško
panašios aukos!

Atsiminkime kad gyvena-
me nebe Brazilijos provinci-
jos miestuke, kuris prieš 400
metų buvo pavadintas šv. Po-
vilo vardu, bet dižiulėje Pie-
tų Amerikos ir Brazilijos «ŠIR-
DYJE» — šv. Povilo vardo
sostinėje, kurioje šiandieną
jau 6 milijonai su dideliu kau-
pu žmonių gyvena. ai kaip
mūsų mylimą Lietuvą su syk
«sugrūdus į bendrą katilą»!

Ši anksto prašau nepriimti
mano šito įspėjimo kaip prie-
kaisto, ar kritikos. Žinau, kad
lietuviai tėvai labai rūpestin-
gai globoja savo vaikus. Bet
kartis nuo karto, kaip patirtis
rodo, ir labiausiai globojami
pasimeta. Tie, kurie savo no-
ru «pasispardo» prieš tėvų
valią, juos suvaldo tėvų nuos-
tabus kantrumas ir meilė. Bet
tie, kurie patenka į išsigimė-
lių rankas — niekuo neb-
padės, kai reikia išžagintą ia-
voną atsiimti.

Gyvenimo tikrovė yra šiur-
puli gai skaudi. Neteko man
net pagalvoti apie tuos įvy-
kius kai prieš 23 metus atvy-
kau su mažyčiais vaikeliais
Brazilijon. Mano «vištukai»
jau visi «apsiplunksnavo», gy-
vena savarankišką gyvenimą.
Nebėra pavojų tokiu, nuo ku-
rių jie patys nebeapsigintų.
Bet, aš aš stebiu dabar tą nau-
ją prieauglį jaunuosios kartos,
ir taip pat stebiu, kaip būna
kartais neatsargūs tėvai su
savo vaikais. Yp dingai tie,
kurie dar iki šiol gyvena «eu-
ropietiska» laisve. Nebuvo Eu-
ropa niekada «šventa». Iš tu
gal ir išėjo tie baisiausi kri-
minalai. Bet jinais apvaldė bent
tuos «maugikus», moterų per-
sekiotojus.

Dabar išgyvename ryškia
moralinių principų dekadenci-
ją — nuosmūkį.

Tas nuosmūkis nėra kaltė
nei «mano», nei «tavo». Tai
yra bendras reiškinys — pa-
saulio struktūrinių poveikių
socialinių disonansų, kurie at-
siliepia į individualinį žmo-
gaus gyvenimą.

Tik... — GYVEN MA... —
Nes žmogaus gyvenimas tėra
akimirka prieš nuosablią am-
žinybę, kurioje, žmogus iš-
vyksta niekada negrįždamas.

(pabaiga 6 pusl.)

Jaunystės AIDAS

MŪSŲ JĖGOS, MŪSŲ ŽINIOS, LAISVAI LIETUVAI TĒVYNEI

TĒVO
ANTANO
SKILTIS

Tautybė ir pilietybė

Portugalų kalba kaip ir angliškai Britų salose, vartojamas vienas žodis «nacionalidade-nationality» išreikšti žmogaus pilietybei. Jungtinėse valstybėse, kurios su šiuo klausimu anksčiau ir plačiau susidūrė, vartojami du žodžiai: «nationality» ir «citizenship» — tautybė ir pilietybė.

Mūsų jaunimui, gyvenančiam plačiame pasaulyje, ši sąvoka yra esminė, atskirti savo tautybę, priklausomumą tautinei ir kultūrinei bendruomenei, nuo pilietybės, surištos su gyvenamojo (ir šiais laikais, gimtojo) krašto valstybe. Šiuo metu daugumas vaikų ir jaunimo sako, kad jie yra «brazilai, lietuvių vaikai», nes paprastoje kalboje pasireiškia priešingybė: kaip gi gali būti lietuvis ir tuo pačiu brazilas ar amerikietis?

Tų priešingybių nėra mūsų atveju. Tautinių valstybių nuotaikos išsivystė kartu su karine jėga. Todėl mums dar ir atrodo neįmanoma būti vokiečiu ir prancūzu tuo pačiu metu. Mūsų tautos atveju, Lietuva ar lietuvių tauta neturi karinių kėslų į Braziliją, Australiją, JAV-bes, Kanadą ar kitus didžiųjų emigracijų kraštus. Ramiai galima vadintis lietuviu ir tų kraštų piliečiu tuo pačiu metu.

Pilietybės pareigos yra balsuoti, tarnauti kariuomenei, mokėti mokesčius, paklusti įsakymams ir siekti krašto gerbūvio. Aukščiausia pareiga yra prisidėti prie to krašto gyvenimo, padaryti koki nors įnašą į jo kultūrą, mokslą, socialinį darnumą, meną. Lietuvių vaikai ir jaunimas, pasisėmę iš mūsų tautos kultūros, gali daug ką įnešti į didžiųjų kraštų kultūrą, kuri yra sudėtinė iš įvairių kultūrų. Lietuvių visuomeninis gyvenimas, su chorais, organizacijomis, parapijomis, leidiniais yra elementas, kuris vienija kurio nors krašto vieną gyventojų dalį ir duoda visam kraštui socialinį darnumą.

Vienas šios vasaros stovyklų tikslas ir yra padėti vaikams pajusti kultūrinį lietuvių tautos lobį, jiems prieinamu būdu: dainos, muzika, tautiniai šokiai, liaudies menas, tautosaka, kalba, lietuviškos pažūros ir gyvenimą. Susitikę ir Urugvajaus lietuvių jaunimo grupę, kuri į Rio ir S. Paulo atvyks sausio mėnesį, pajus irgi savo bendrą tautiškumą, nors ir skiriasi gyvenamasis kraštas bei pilietybė.

Posėdyje apie stovyklų programą nutarta, kad pagrindinė kalba yra lietuvių kalba, o vaikai ir jaunimas savo tarpe išsivers, kas reikia. Svarbiausia, vaikai nuoširdžiai atsiliepią į nuoširdų suaugusiųjų elgesį ir pažūras. Tokiu būdu

persiduos mūsų jaunajai kartai ne tik keli lietuviški žodžiai, bet ir pažūras į savo įgimtą ir iš tėvų paveldėtą tautiškumą — jų įnašą į savo gimtojo ir gyvenamojo krašto gyvenimą.

Steikimės, kad stovyklautų kuo daugiau mūsų jaunimo!

JAUNIMO STOVYKLOS PROGRAMA

Jaunimo stovyklos diskusijoms, pašnekesiams ir pranešimams lapkričio 21 dienos posėdyje buvo pasiūlytos sekančios mintys. Pusė yra bendros temos, kita dalis tautinės.

PAŠNEKESIAI JAUNIMUI SVARBIAIS KLAUSIMAIS:

1. Narkotikai, vaistai ir sveikata
2. Vaikų ir tėvų santykiai
3. Kaip pasirinkti profesiją?
4. Mokymasis ir protinė sveikata
5. Jaunimo tikėjimas
6. Socialinės problemos
7. Pietų Amerikos kraštų gyvenimas.

Apie šiuos klausimus kalbama mokyklose, vaikai tariasi su tėvais ir savo tarpe. Stovykloje bus proga jiems pasireikšti, o temoms pristatyti ir į klausimus atsakyti kviečiami mūsų visuomenės žmonės.

PAŠNEKESIAI TAUTINIAIS KLAUSIMAIS:

1. Lietuvių pasakos ir tautosaka
2. Lietuvių meno bruožai ir ypatybės
3. Lietuvos gamta
4. Tautybės sąvoka ir prasmė
5. Lietuva dabar
6. Lietuvių jaunimas pasaulyje
7. Pluralizmas Brazilijos gyvenime.

Kiekvieną dieną būtų du tokie pašnekesiai, iliustruoti piešiniais, brėžiniais, pavyzdžiais ir visada su diskusijomis, kad kiekvienas galėtų pasireikšti.

JAUNIMO IR VAIKŲ STOVYKLŲ VAKARAI

Vakarinėms programoms pasiūlyti sekantys vakarai:

1. Talentų vakaras, kuriame kiekvienas mokas groti instrumentu ar sugebą ką kitą atlikti turės progą pasirodyti.
2. Literatūros vakaras su trumpais skaitymais ir deklamacijomis bei vaidinimėliais, išmoktais namie ir stovyklos metu.
3. Laužas su dainomis, vaidinimėliais, žaidimais.
4. Linksmavakaris: dainos, tautiniai šokiai bei rateliai, pramoginiai žaidimai.
5. Filmų vakaras su įdomiais filmais ir skaidrėmis iš įvairių pasaulio kraštų.
6. Tarptautinis vakaras su dainomis bei pasirodymais iš įvairių kraštų ir įvairiomis kalbomis.
7. Būrelių vakaras, kuriame kiekvienas stovyklos «namukas» (po 8-10 narių) paruošia savo vaidinimėlį.

STOVYKLOS PREMĖJOS

Stovykloje bus pravestos sporto, tvarkos ir kitos varžybos, už kurias duodamos dovanos laimėtojams. Kaip ir 1968 metų stovykloje, kiekvienas būrelis turės progą pasireikšti, papuoš

mas valgyklą, paruošdama vaidinimėlį dalyvaudamas programoje.

Organizacinis komitetas rūpinasi pagaminti stovyklos žemėlį, kuri kiekvienas dalyvis galės prie savo marškinėlių prisiegti, o vėliau namo pasiimti atminčial.

STOVYKLOS DIENOTVARKĖ

Sudėti pagrindiniai stovyklos dienos bruožai: keltis 7.30, pusryčiai 8.00, pašnekesys ar diskusijos 9.00, pietūs 12.00, poilsis iki 2.30, maudymasis, popiet dar žaidimai, sportas. Po vakarienės vakarinė programa. Kiekvieną dieną

na bus dainavimo ir tautinių šokių bei ratelių valandėlė. Bus paruoštas dainorėlis su gražiomis lietuviškomis dainomis

Pažink Savo Tėvu Kraštą

4-OJI GEOGRAFIJOS PAMOKA.
ŽEMĖS TURTAI.

Lietuvos žemės nepasižymi turtingomis iškasenomis. Mūsų žemės turtai daugiausia yra viršuje. Prie naudingų iškasenų yra skiriamos:

1. Statybinės medžiagos: kreida, gipsas, žvyras, smėlis ir molis vartojamas plytoms gaminti. Granitas, margas stambus akmuo, vartojamas statybai ir paminklams statyti.

2. Durpės: Lietuvoje yra apie 1.500 durpynų, kurių gilumas kartais siekia 16 metrų. Durpės yra augalinių liekanų klotas, prisotintas didelio kiekio vandens. Laikui bėgant pelkėse, kur auga daug įvairių augalų susidaro nuosėdos iš kurių ir atsiranda durpės. Metinis pelkės prieauglis yra 1-1,5 mm. Kad susidarytų 1 metras durpyno, yra reikalinga maždaug 1.000 metų. Iš to mes matome, kad Lietuvos durpynai turi net iki 15.000 metų senumo. Durpės yra kasamos, džiovinamos ir vartojamos kurui, kraikui bei trąšoms. Didžiausias durpynas yra prie Rekyvos ežero nesoli Šiaulių.

3. Nafta: Naftos yra surasta žemės gelmėse Žemaitijoje prie Gargždų.

4. Gintaras, kuris vadinamas Lietuvos auksu, yra labai plačiai žinomas ir už Lietuvos sienų. Gintaras yra pasidaręs iš medžio šakų. Yra žinoma, kad prieš labai daugelį milijonų metų, kur dabar yra Baltijos Jūra būta didelių miškų, kur augo nepaprastai didelės pušys. Vėliau mūsų kraštas buvo apsemtas jūros. Milijonams metų bėgant šitie sakai pavirto į gintarą. Mokslininkai spėja, kad gintaras turi apie 50-60 milijonų metų. Audroms užėjus, Baltijos Jūra ir dabar dar išmeta gintaro gabalus, kartais net iki 500 gramų svorio. Per metus Lietuvos pajūryje yra surenkama maždaug apie 1.200 kilogramų. Gintaras vartojamas papuošalams gaminti. Visos lietuviškos nešioja gintarinius karolius. Palangos miestelyje yra gintaro išdirbinių muziejus.

J. V-nė

Lituanistinėje mokyklėlėje vaikai girdi apie Lietuvos gamtą. Gal būtų jiems įdomu žinoti, kiek kokių žvėrelių Lietuvoje paskutinio apskaitavimo metu: briedžiai 7.400, elniai 1866, stirnos 60 tūkstančių, šernų 12 tūkstančių, kiškių ketvirtadalis milijono, lapių 13 tūkstančių, udrų ir bebrų apie keturi tūkstančiai, voverių dešimt kartų daugiau. Vilkų tėra 56. Iš paukščių, kurie skaičiuojami, daugiausia kurapkų — virš šimto tūkstančių.

ŠUNYS GERIAU MINTA

Kai buvo paklausta, ar Amerikoje minta geriau šunys ar žmonės, sužinota, kad šunys, šeriami pramonėje pagamintu maistu, geriau minta. Pagamintas šunims ēdalas yra sveikai sudarytas, kol žmonės ne visada tvarkingai minta.

Angelu Karalienės Kaime

ZENONAS BAČELIS

Taip buvo pavadintas 1781 metais gimęs Los Angeles miestas. Jis šiandien savo milžiniškumu turėtų būti laikomas antruoju JAV didmiesčiu.

Jau 1848 metais įjungtas į federaciją teturėjo vos 1600 gyventojų. Jo augimą Kalifornijoje aptiktas auksas, 1885 metais sujungimas geležinkelio su sostine Santa Fé ir 1914 metais baigta iškasti ir atidarytas Panamos kanalas.

Los Angeles augo kalvotoje vietoje, driekėsi į pakraščius slėniais ir tarpukalnėmis. Šiandien jis turi apjungęs keletą dešimčių miestelių ir priskaičiuoja apie 8 milijonus gyventojų. Los Angeles tai sparčiausiai augęs miestas Š. Amerikoje. Manau, kad per metus priaugant virš 60 tūkstančių gyventojų, jo augimo sparta neturi sau lygios pasaulyje. Kalnuota vieta ir draudimas statyti aukštesnius kaip 45 metrų namus privertė jį plėstis į šalis. Jo plotas siekia 1500 kvadratinų kilometrų.

Turėdamas 16 tūkstančių pramonės įmonių ir placią prekybą, miestas turi patų kelių tinklą, jungiantį su provincijomis bei kitomis valstijomis, bet tas tinklas nėra gerai suderintas su miesto keliais bei gatvėmis. Kadangi pramatoma, kad Los Angeles ateityje bus visų didžiausias Š. Amerikos miestas tad jo rekonstrukcija bei perplanavimas reikalingas nepaprastai ilgų ir kruopščių studijų.

Bet nežiūrint jo padrikumo įvairiastilingumo bei provincijos su didmiesčiu mišinio, Los Angeles, dėka savo reiki-

kumo, pramoginių vietų, virš šimtinės parkų, sporto aikščių, poilsio vietų sudaro malonų vaizdą. Vidutinis miesto reljefo aukštis yra 75 metrai, o Hollywoodo kalnagubris siekia virš 500 metrų.

MIESTO ĮŽYMYBĖS

Miesto centrą puošia aukščiausias 136 metrų neoklasiikinio stiliaus rotušės pastatas su monumentaliniu bokštu, kuris iš tiesų yra susiaurintas pastato tęsinys. Prie jo yra parkas ir gėlynas. Netoliese du didingi valdiniai pastatai, o kitoje pusėje dideli federalinė valdžios ir pašto rūmai. Gražūs yra kultūros tjkslų pastatai — muziejai, mokyklos, teatrai, bibliotekos, observatorijos, bažnyčios. Pažymėtina Jėzaus Kristaus bažnyčia, kaip didžiausias pasaulyje mormonų maldnamis. Ne mažai ir kitų stilingų pastatų, viečių ir privačių.

Be aukščiau paminėtų eilinių parkų yra penki ypatingi parkai su pamiakliniais istoriniais pastatais bei muziejais. Vienas jų vadinamas «Griffin Park», yra 1300 hektarų didumo. Kitas, Dr. Eaton įsteigtas Forest Lawn Memorial Park vadinamas yra ištisa miesto dalis, kur laidojami visų tikybų mirusieji, pagal savo apeigas. Tai turbūt vienintelis toks kapinynas visame pasaulyje, kur visi mirusieji lygūs. Patogus jis ir tuo, kad čia besilaidojantieji gauna visą aptarnavimą ir pasilaidojimas kainuoja pigiau nei kituose kapuose. Kiekvienas už prieinamą kainą gali nusipirkti savo vietą. Šalia visų ad-

ministracijos bei laidojimui reikalingų pastatų čia yra muziejus, keletas puošnių mauzoliejų bei atvirų muziejinių kampelių. Vienoje specialiai pastatytoje salėje rodomi du dideli paveikslai — Kristaus nukryžavimo ir prisikėlimo. Kristaus nukryžavimo paveikslas yra pats didžiausias, bene 20 metrų ant 7. Tapytas lenkų menininko Jan Styka. Jam nupiešti menininkas kurį laiką gyveno Palestinoje. Pirmą kartą tas paveikslas buvo išstatytas Čikagos parodoje ir ten liko, nes buvo labai sunku pervežti jį iš vienos vietos kiton. Vėliau Eaton nupirko jį toms kapinoms, kur pasatė jam specialų namą. Tą Kristaus nukryžavimo paveikslą stebėdami lietuviai prisimename tą patį lenkų menininko piešimą ir Kauono kar. muziejaus įsigytą paveikslą «Vytauto priesaika».

HANCOCK parkas turi su žiejų su didžiule priešistorinių gyvūnų griaučių kolekcija. Jie buvo iškasti 1769 metais Portolos suruoštoje ekspedijoje.

Griffin parke yra didžiulė observatorija su saulės teleskopu ir planetariumi.

Plaza parke saugomi istoriniai namai

Atžymėtinas ir koliziejus su 105 tūkstančiais sėdimų vietų ir vienas iš teatrų, turįs 7000 vietų.

Los Angeles mieste pamatysi įvairiausių stilių pastatų, kuriuos sukūrė įvairios čia apsigyvenusios tautybės. Ne mažai yra kiniečių ir indų stiliaus pastatų.

PRAMONĖ

Los Angeles miestas yra pirmasis Š. Amerikoje lėktuvų statyboje. Čia irgi daugiausiai sumontuojama automobilių. Trys milijonai riedančių automobilių daro L. A. miestas pirmuoju pasaulyje. Na o Hollywoodas ir Disneyland daro jį vieninteliu tokiu miestu.

Šiltas sausas pietų Kalifornijos klimatas vilioja imigrantus. Tačiau sunkesnio alsavimo žmonėms Los Angeles

yra nepakeliamas dėl labai užteršto oro (smog), kurs čia pilnas automobilių ir fabriku paleidžiamų dūmų ir dujų.

KULTŪRA BEI CIVILIZACIJA

Los Angeles yra ne vien Kalifornijos kultūros centras, bet kai kuriais atvejais vienas JAV kultūros centras. Dailės meno, skulptūros, mozaikos gausus bei reti eksponatai užpildo ne vieną muziejų ir puošia miesto parkus. Miestas turi šešis didesnius ir keletą mažesnių muziejų. Juose sukrauta bendrojo mokslo, fizikos, pietinių valstijų, Meksikos ir Centrinės Amerikos tautų bei indėnų civilizacijos, pamiaklai bei eksponatai, technologijos, pramonės ir kitų kultūros sričių tyrimo bei paieškos pažangos medžiaga.

Scenos menui yra opera, simfoninis orkestras, drama, varietė, penki didesni ir keletas mažesnių teatrų. Gausūs radijo ir televizijos tinklas savo plačiomis ir įvairiomis programomis šviečia ir informuoja ne vien losangeliečius bet ir visą kraštą.

Švietimo ir mokslinimo srityje L. A. mokyklų skaičiumi, nuošimtiniai imant, pirmauja Amerikoje. Po antrojo pasaulinio karo per 15 metų mokyklų skaičius padidėjo 65 procentais. Aukštųjų mokyklų yra dvylika ir kai kurių jų yra pripažintos labai aukšto laipsnio.

Auklėjimui bei prusinimui miestas turtingas knygomis bei literatūra. Miesto biblioteka turi 60 skyrių įvairiose miesto dalyse su pastrečio milijono knygų. Miesto srities biblioteka irgi turi 60 skyrių su virš milijono knygų. Be tų yra turtingos mokyklų bibliotekos. Ypatingai, turtingos rinktinėmis knygomis yra universitetų ir kitų aukštųjų mokyklų bibliotekos, prieinamos ir pašaliniam asmenims, ne vien studentams.

(Bus daugiau)

Didelis pasirinkimas medžiagų ir skoningas pasiuvimas, LAURO SANDRON vyriškų rūbų

SIUVYKLOJE LAURO

Rua do Orfanato, 686, — V. Prudente — Fone 63-5294
São Paulo

Medžiaga parduodama ir išsimokėjimui / teikite ir įsitikinkite medžiagos ir darbo kokybę ir kainą

VIENINTELIAI ATSTOVAI GARSIOJO VANDENS LINDOYA

IRMAOS CARRIERI LTDA

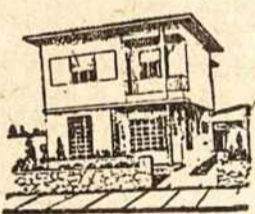
Lindoya vanduo yra labai žinomas gerimas Kurio puikų veikimą žmogaus sveikatą jau visi yra vienbalsiai pripažinę. Pabandykite, sitikinkite ir visados naudokite!

Rua Dino Bueno, 643
Telefonas: 220-1748, 220-1751 e 220-1752

Casa Postal 3967

SÃO PAULO

Stasys Lapienis

naujose patalpose parduoda įvairias statybos medžiagas bei visokius namų reikmenis.

Naujasis adresas:

DEPOSITO PARATODOS

Avenida Sapopemba, 5761, V. Guarani

ALEKSAS KALINAUSKAS

Advokatas

atlieka visus teisinio pobūdžio darbus, kaip įvairių bylų vedimas, inventarijų sudarymas, deskitis, dokumentų atitaisymas, nuomininkų išmetimas ir kiti darbai

Rezidencija:

R. Joaquim Piza, 204
Tel. 31-2548

Raštinė:

. 15 de Novembro, 244
4.º - Sala 19 - Tel. 37-0324
no 14,00 iki 18,00 val.

JONAS JAKUTIS

RUA COSTA BARROS, 352

TEL. 63-3285 — VILA ALPINA

Turi įvairiausių statybos medžiagų, geležinių daiktų, indų bei darbo įrankių.

Lietuviai pirkinį pas lietuvius!

RUA JUATINDIBÁ, 20 — P. DA MOÓCA — SĂG PAULO, 13

Lietuvių jaunimo stovyklai lėšoms sutelkti
VAKARIENE
1970 gruodžio 5, šeštadienį, 20 val.
Vila Zelinos Jaunimo Namuose.
Pakvietimai klebonijose ir pas organizacijų valdybas.

ATSKIRO NUMERIC
KAINA 0,40

**BENDRUOMENĖS TARYBOS
POSĖDIS**

Lapkričio 28 d. 16 val. šaukiamas Bendruomenės Tarybos posėdis svarbiems reikalams aptarti. Visi nariai prasmimi būtinai dalyvauti.

Posėdis bus Tėvų Jėzuitų patalpose, Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooca.

Juozas Čiu inskas
B. L. B. Tarybos pirmininkas

kutę... Dar vieną. Ir taip vis tik po vieną, ir staiga pamatėm, kad jau 17 valanda. Už kito sėdom į autobusus ir patraukėm į S. Paulį. «Kada besurengsit kitą tokį maloną išvažiavimą?» — teiravosi ne vienas buvusis. Tuojuo po Naujų Metų, jei Dievas laikys mus gyvus ir stiprius. Ačiū visiems dalyvavusiems ir prisidėjusiems prie linksmos nuotaikos.

J. Baužys,

V. Zelina

Trys pilnutėliai autobusai praėjusį sekmadienį išrūko į Praia Grande, Sv. Juozapo Brolijos vyrų surengtam piknikan. Anksti rytą prel. P. Ra gažinskas atlaikė iškylautojams šv. Mišias Zelinos bažnyčioje, ir pusė septintos išdardėjo į pajūrį. Iš ryto nors kiek ir palynojo, bet gan greit dangus nusiblaivė ir nebelijo. Kelyje taugybė mašinų, tai pajūrį autobusai pasiekė tik pusę dešimtos. Oras šaltas. Bet atsirado gana drąsuolių puolusių su bangomis pasigrumti. Kiti tik kojas sušlapinę greit skuitė į Antano Zadeikos salę sušilti. Dvi armonikos ir būbnas drožė lietuviškus šokius Nors daugelio kojės aubejaunos, iš pradžių nedrįso trepsėti, bet išmetus po sukliuką «ant drąsos ir šilumos», šokėjų netrūko. Netrūko nė dainininkų, nė gerų maisto. Tat ir vaiši nomės visi linksmi ir patenkinti, Ačiū vyrams už surengimą tokios išvykos!

Jau 16 valanda. Laikas būt grįžti namo. Bet šokėjai vis nesusileidžia: dar vieną pol-

Žilvičio mergaitės ateitininkės ručijasi savo metinei šventei, kuri bus gruodžio 20 d. (sekmadienį) po pietų.

Šventės programa yra numatyta sekanti: šv. mišios, agapė, naujų narių pasižadėjimas ir meninė dalis.

Mooca

Sv. Kazimiero parapijos lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas pratomas sekmadienį, gruodžio 13 dieną po 17 val. mišių Tėvų Jėzuitų koplyčioje. Programoje bus mokinių deklamuojami eilėraščiai, muzika.

Pamokos pasibaigs lapkričio 28 d. Kitais šeštadieniais mokiniai ruošis šiai programai ir mokysis gaminti lietuviškus kalėdines eglutes papuošalus siaudinukus.

PADĖKA LIETUVIAMS

Malonu pasidžiaugti, kad lietuviai maoniai priima, vaišina ir apdovanoja juos lankčius kunigus. Gal koks

vienas iš šimto pasako, kad atėitų kitą sykį, nes dabar esą nepatogu priimti, arba pasisako, kad jau priklausą kitai religijai. Bet, bendrai, visi patenkinti ir prašo neužmiršti užėiti ir kitais metais. Kai kur atsiprašinėja už netvarką namuose. Girdi, Lietuvoj tai iš anksto pranešdavo, kada kalėdininkai atvyks ir gražiai pasirošdavam, pasipuošdavam, ir visi laukdavom kunigo. Bet daugumas suprantą, kad čia sunku iš anksto visiems pranešti. Kur rasi pranešėjus? Kas gaisins savo laiką, ieškodamas po plačiausias apylinkes išsimėčiusias lietuviškas šeimas? Kunigai tai einame ir ieškome visų.

ŠV. KAZIMIERO PARAPIJIEČIŲ LANKYMAS

Jau daugiau negu įpusėjo. Belieka aplankyti šios vietovės: Vila Ana-tacio, Lapa, Perdizes, Agua Rasa. Vila Prudente. Vila Santa Izabel, Tatuapė, Penha, Guarulhos, Itaquera, Guaianazes, Poá. Suzano, Vila Maria, Vila Mariana, Faccini Santo Amaro, Brooklyn, Moema, Miesto centras, Osasco, Carapicuíba, Cambuci, Bonilha, Piaui, Remedios, Canindé, Ipiranga, Jundiaí, Campinas, Santos, S. Bernardo, Mauá, Mooca.

Kalėdojiman įsijuogė ir T. Antanas Saulaitis. Jis šią ir kitą savaitę lanko Mooca ir jos artimasias apylinkes.

Kalėdos jau nebetoli. Jei nespėsime aplankyti visus prieš šventes, lankysim po švenčių. O plotkelių — kalėdinių

visada galima gauti pas Tėvus Jėzuitus, Rua Juatindiba, 20 Parque da Mooca.

UŽSIMOKĖJO UŽ M. L.

Po 20 cr.: Kostas Merkys, Petronėlė Nakvazas, Vidmantai, Ignas Banys, H. Klimas, Stepas Adomėnas, Albina Pliaunaitė, V. Kušeliauskas. Po 30 kr.: Jonas Gerulaitis, Juozas Šlika. 25 cr. Vladas Svolkinas. 40 kr. Kazys Janulevičius. Visiems nuoširdžiausias ačiū.

Administracija

MIRTIS SKINA

Belankant Vila Nilo sužino-ta kad neseniai mirusios dar dvi mūsų tautietės: Marija Tolupaitė, Vlodo Matel's žmona s laukusi tik 51 metų. Paliko 3 sūnus ir du anūkus. Mirė ji staiga, lapkričio 13 d.

Antroji tautietė tai Bronė Jankauskienė, bebaigianti 72 metus. Liko našlė dukte Vanda Lepšienė ir anūkai.

Užuojauta namiškiams ir giminėms!

LATVIJOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖ

Š. m. lapkričio 10 diena brolių latvių kolonija sukako savo nepriklausomybės paskelbimo sukaktis. Kadangi išpuolė paprastai savaitės diena, tai minėjimas įvyko lapkričio 22 diena 16 valanda latvių kolonijos liuteronų bažnyčioje, Brooklyn Paulista,

Rua Dom Pedro II.

Programa pradėta pastoriaus Dr. J. Meks malda, o choras sugiedojo religines giesmes.

Po to, latvių kolonijos pirmininkas inžinierius Rudzitis skaitė paskaitą, o po jos per skaityti įvairūs sveikinimai.

Toliau sekė koncertinė dalis: pirmoje eilėje pagroti 2 dalykai pritariant pianu.

Antroje dalyje vyrų choras sudainavo 8 liaudies dainas, o pabaigai mišrus choras 4 dainas. Choras labai gerai pasirošęs. Turi puikių dainininkų su gerais balsais, o kas stebėtina, kad dauguma dainininkų gana senyvo amžiaus. Dirigentas yra taip pat ir žymus muzikas.

Br. L. Bendruomenę atstovavo Tarybos pirmininkas Juozas Čiuvinas ir Tarybos narys Petras Šimonis. J. Čiuvinas kas sveikino latvius Bendruomenės vardu.

Koresp.

(pabaiga iš 3 pusl.)

— Bet, kol gyvenama, kol krutama, judama, ginčijamos, mylimos, reikia kurstyti gyvybės liepsnelę, gają, šviesią, liepsningai kaitrią.

Ir saugoti paauglius nuo degeneratų baisių polinkių!

Isidėmėkite, visi tėvai ir motinos, kad nebegyvenate tik V. Bela. Vila Zelina, Vila Lucija, Vila ... — tokia ar šikiotokia pavadinta «šventųjų» vardais. Jose gyvena visokie žmonės — labai nuoširdūs ir paslaugūs, bet... tuo pačiu gali būti ir labai klaidingi bei žiaurus!

Tėvų pareiga, įspėti vaikus ypač mergaites, kad neprasi-dėtų su niekuo ko tėvai nepažįsta.

Man stovi prieš akis toji mergytė, dukrytė kažkieno šeimos Baurių mieste — nes varbu nei vardas, nei pavardė — tik tas faktas taip baisiai skaudžiai įsirėzė širdin, kad jinai buvo degenerato nužudyta. — Tarsi tos akutės didelės ir tamsios, toji vaikiška šypsena įspedama kreipėsi taip be atgarsio: «Aš esu vaikas, aš nieko ir nieko negaliu suprasti ko iš manęs reikalauja...»

Baisu, baugu! — Ir baisiai šlykštu!

Ispėjimas visiems lietuviams tėvams! Ispėjimas mūsų daliajam jaunimo prieauginiui!

DR. ANTONIO SIAULYS
C. R. M. 10.647
Cirurgião da Santa Casa de São Paulo
Medico da Cruzada Pro-Infancia
Especialista em Obstetricia pela Maternidade de S. Paulo
Clinica de Adultos e Crianças — Molestias de Senhoras
Partos — Operações
Horario: Das 12 as 14 e das 19 as 21 horas
Jonsultorio e Residencia RUA DOS TRILHOS, 1576
Mooca, Fone 92-3991

Atende-se com hora marcada
DR. JONAS NICIPORCIUKAS
Cirurgião Dentista
p/ Universidade de São Paulo
RAIOS X
Consultorio: Rua Cap. Pacheco Chaves, 1206
Vila Prudente, Tel. 63-5352

ZELINOJE VISI GALI UŽSIMOKETI UŽ «M. LIETUVĄ»
p. Juozui Baužiui. Jis daug metų ištikimai patarnauja skaitytojams ir Administracijai, patarnaus ir dabar. Jo adresas yra Rua Manaias, 363. Visai arti prie bažnyčios aikštės. Pasinaudokite!

PARDUODAMA GERA KRAUTUVĖ
VILA BELA Rua das Giestas Nr. 1057, p. Jonas Tyla parduoda savo rūbų ir kitų smulkmenų krautuvę. Krautuvė turi daug nuolatinių pirkėjų. Yra geroje vietoje. Kaina prieinama. Parduodama dėl savininko pašlijusios sveikatos. Gera proga įsigyti gerą biznį. Kreiptis į patį savininką krautuvėje.

ADVOKATĖ IRENA GRITĖNAS — SPINA
praneša tautiečiams, kad daro inventarus, iškraustymus, skyrybas, nejudomo turto administravimą, Priima klientus savo rastinėje, esančioje Largo Sete de Setembro, 52, 6.º andar, sala 607 (priešais Forum) nuo 16 iki 18 valandos.

Dalyvaukite Vakarieneje Jaunimo Stovyklai Paremti! Sestadieni Gruodžio 5 d. 20 val. Jaunimo Namuose, Zelinoje!